”Samordning och reda” – regional och kommunal hälso- och sjukvård i samverkan kring personer med komplexa behov.

Kajsa-Mia Holgers och Ann-Katrin Schutz
Nära vård-teamet, enheten Vårdsamverkan

Incitamentet för handlingsplan äldres hälsa

Äldres hälsa och vård i Västra Götaland – Säker tillgång till geriatrisk kompetens i hela Västra Götalandsregionen

Redovisades av Karin Fröjd och Simina Gherman dec 2020 & jan 2021
(HS 2020-00958 & 2020-01259) Kajsa-Mia Holgers, Medicinsk rådgivare

VÄSTRA GÖTALANDSREGIONEN

Uppdrag HSS 2020-03-18, § 68
Översyn av primärvårdens omhändertagande av vuxna med psykisk ohälsa

Redovisat av Elna Persson RPO Psykisk hälsa, Mars 2021
Del i Handlingsplan Psykisk Hälsa (alla åldrar)

VÄSTRA GÖTALANDSREGIONEN

Omställningen i VGR och gemensam färdplan med kommunerna i Västra Götaland

Färdplanen är en fortsättning på tidigare HP äldre

VÄSTRA GÖTALANDSREGIONEN

Samverka med andra staber inom VGR

Regional Utveckling: Ett av målen är att **Främja hälsosamt åldrande**

Aktiviteter tillsammans med civilsamhället: ”Bryta ofrivillig ensamhet”

Möjlighet finns för civilsamhället att söka medel för aktiviteter som

motverkar ofrivillig ensamhet.

HR-avdelningen som arbetar bland annat med strategisk kompetensförsörjning mm

mfl

VGR:s prioriterade åtgärder för omställningen:

- Stärka det hälsofrämjande och förebyggande arbetet
- Vårdens digitalisering
- Stärkt utbudsstruktur i den nära vården med bland annat digitala verktyg samt mobila team
- Stärkt omhändertagande av första linjen i mötet med personer med psykiska ohälsa
- Öka tryggheten och kontinuiteten i vården genom samordning och individuella planer
- Regional färdplan nära vård samt översyn av Hälso- och sjukvårdsavtalet

VGR:s prioriterade åtgärder för omställningen:

- Stärka det hälsofrämjande och förebyggande arbetet
- Vårdens digitalisering
- Stärkt utbudsstruktur med den nära vården med bland annat digitala verktyg samt mobila team
- Stärkt omhändertagande av första liniens psykiska ohälsa
- Öka tryggheten och kontinuiteten i vården genom samordning och individuella planer
- Regional färdplan nära vård samt översyn av Hälso- och sjukvårdsavtalet

Personcentrerat förhållningssätt ska genomsyrar allt

Handlingsplan äldres hälsa samordnas med färdplanen efter hälso- och sjukvårdsstyrelsen beslut den 31 mars 2021 §77. Handlingsplanen ingår som en integrerad del av länsgemensam färdplanen för god och nära vård. Åtgärdsförslag som redovisades är omhändertagna i pågående utvecklingsarbete.

VÄSTRA GÖTALANDSREGIONEN

Handlingsplan äldres hälsa - en integrerad del i färdplanen

- För att en ny handlingsplan ska bli kraftfull måste den vara en integrerad del av Omställningen inom Västra Götalandsregionen och den länsgemensamma färdplanen mot en god och nära vård tillsammans med de 49 kommunerna.
- Senaste handlingsplan för äldre förlängdes till 2019. Strategiska satsningar har överförts till ordinarie verksamhet t.ex mobil närvård, medan andra insatser utvecklas fortfarande.
- I Krav-och kvalitetsboken Vårdval Vårdcentral för 2022 finns en tydlig satsning som riktas mot de mest sjuka äldre och styr mot en hög tillgänglighet och kontinuitet.
- Systematisk uppföljning.

En gemensam övergripande strategi för att utveckla hälsa, vård och omsorg

Färdplan – länsgemensam strategi för god och nära vård

Hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser

VÄSTRA GÖTALANDSREGIONEN

VästKom

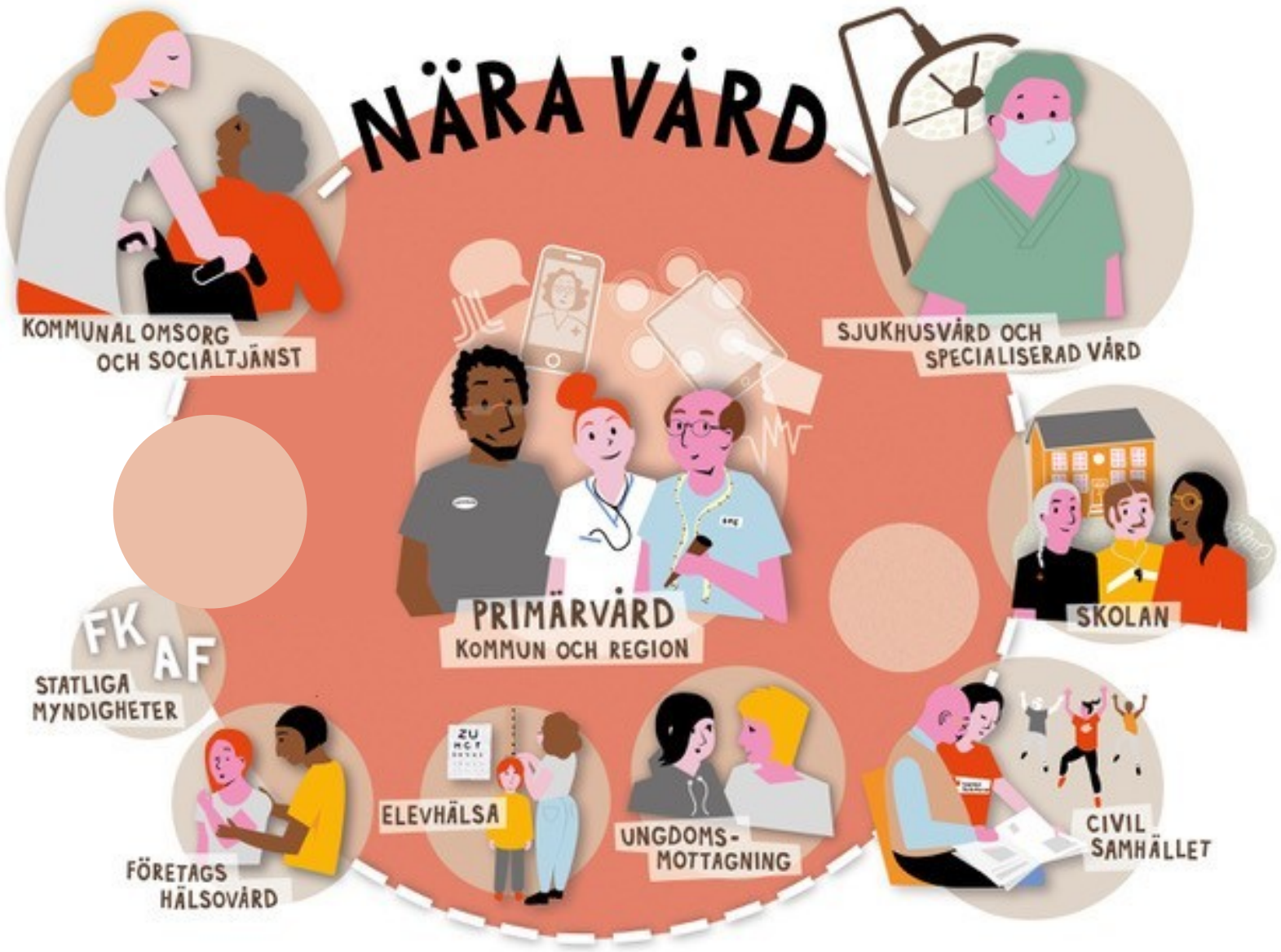
NÄRA VÅRD
KOMMUNAL OMSORG OCH SOCIALTJÄNST
SJUKHUSVÅRD OCH SPECIALISERAD VÅRD
PRIMÄRVÅRD
KOMMUN OCH REGION
SKOLAN
FK
AF
STATLIGA MYNDIGHETER
FÖRETAGS HÄLSOVÅRD
ELEVHÄLSA
UNGDOMS-MOTTAGNING
CIVIL SAMHÄLLET

VARFÖR STÄLLER VI OM TILL NÄRA VÅRD?

FÄRRE SKA FÖRSÖRJA FLER

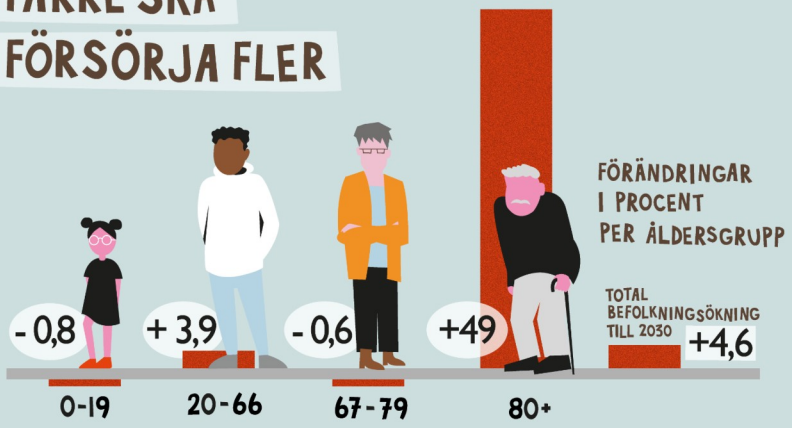

FÖRÄNDRADE BEHOV

DIGITALISERING FÖRÄNDRAR BETEENDEN

JÄMLIK HÄLSA

NÄRA VÅRD

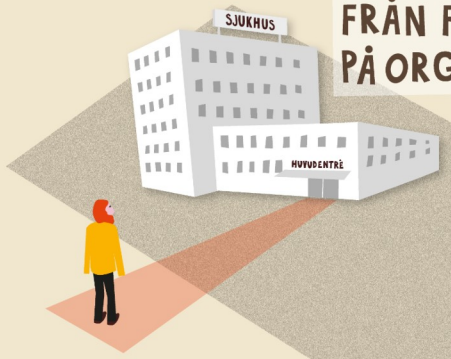

FRÅN FOKUS PÅ ORGANISATION

- TILL FOKUS PÅ PERSON OCH RELATION

FRÅN ISOLERADE VÅRD OCH OMSORGSINSATSER

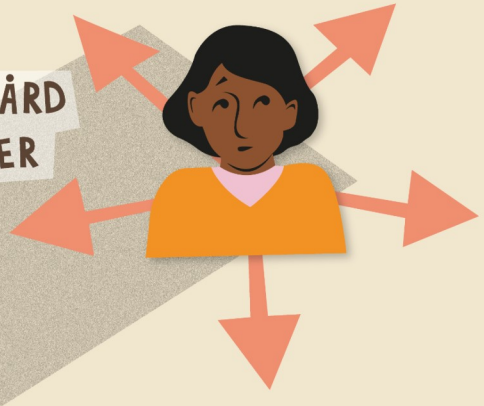

- TILL SAMORDNING UTIFRÅN PERSONENS FOKUS

FRÅN REAKTIV

- TILL PROAKTIV OCH HÄLSOFRÄMJANDE

- TILL AKTIV MEDSKAPARE

FRÅN INVÅNARE OCH PATIENTER SOM PASSIVA MOTTAGARE

Målgrupper

Vården behöver komma närmare patienten. Prioriterade målgrupper i den nära vården är personer som behöver insatser och samordning från både region och kommun oavsett ålder, diagnos eller funktionsnedsättning. Samverkan ska särskilt beakta barnkonventionens mål.

Det innebär att alla berörda parter ska prioritera tid och resurser för samordning och samverkan. Det centrala är den personcentrerade vården som utgår från den enskildes förutsättningar och behov.

Personcentrerad hälso- och sjukvård i hemmet

- Teamsamverkan över huvudmannagränserna.
- Ökad kunskap och utbildning kring personcentrerad vård.

Fasta kontakter och SIP

- Fast vårdkontakt
- Fast läkarkontakt

- Samordnad individuell plan, SIP

Exempel på förflyttning till Nära vård:

Mobil närvård och utveckling av närvårdscentrum

- Vården ges i hemmet och utgår alltid från individens behov. Kommunen står för verksamheten med dygnet runt-funktionen samt arbetar tätt tillsammans med specialistteam och hemsjukvårdsläkare.
- Hemsjukvårdsteamet består av mobil hemsjukvårdsläkare från vårdcentral samt en eller flera yrkesprofessioner i kommunal primärvård.
- Genom närvårdscentrum ökar invånarnas tillgång till specialistsjukvården såväl från hemmet som på vårdcentralen genom digitala konsultationer. Patienter ska kunna göra vårdbesök med ljud och bild hos specialist, själva eller med hjälp av vårdcentralens medarbetare.

Utveckling Större fokusområden

- Färdplan Nära vård
- Revidering av hälso- och sjukvårdsavtalet samt överenskommelser
- Översyn länsövergripande samverkansstruktur
- Gemensam uppföljning och analys
- ✓ Primärvårdsuppdraget
- Välfärdsteknik

Gemensamma aktiviteter/ del av handlingsplan 2022

- Barn och ungas hälsa- gemensamma arbetssätt /pågår delvis
- Gemensam öppenvårdsprocess/Startar april 2022
- Översyn av gemensamma rehabiliteringsrutiner/ÖK/ revideras
- Utveckla gemensamma närområdesplaner mellan kommun och VGR
- Utvecklat stöd i tolkning av HoS-avtalet till användarna
- Öka kunskap om fast vårdkontakt och fast läkarkontakt – gemensam utbildning
- Förtydliga förhållandet mellan Patientkontrakt och SIP/pågår
- Hantering av kostnader vid placering HVB/ avvaktar samsjuklighetsutredningen
- Gemensamt utvecklingsarbete och aktiviteter efter covid-rapporterna. Integreras
- ✓ Riktlinje för länsgemensamma styrdokument

Kunskapsorganisationen:
Psykisk hälsa respektive äldres hälsa

- Inom ramen för kunskapsorganisationen finns regionala programområden. Psykisk hälsa med sina procesteam är ett resurscentrum – utbildningar, informationsmaterial, utvecklingsprojekt t.ex Stegvis vård.
- Samordningsråd för vuxenpsykiatri finns.
- **Samordningsråd för gerontologi/geriatrik (äldres hälsa) är på plats**
- Den nationella kunskapsstyrningen ska genomföras i samverkan med den kommunala hälso- och sjukvården.

Handlingsplan Psykisk hälsa en del i Färdplanen

- 1. Förebyggande och främjande arbete
- 2. Tillgängliga tidiga insatser
- 3. Enskildas delaktighet och rättigheter
- 4. Utsatta grupper
- 5. Ledning, styrning och organisation (kunskapsstyrning)

Fokusområden och mål för VUXNA

Från handlingsplan psykisk hälsa

1 Förebyggande & främjande arbete

- ***Mål V1.1*** *Nollvision om suicid i Västra Götaland*

2 Tillgängliga tidiga insatser

- ***Mål V2.1*** *Äldre personer med psykisk ohälsa ska få rätt vård och stöd*

3 Enskildas delaktighet & rättigheter

- ***Mål V3.1*** *Personer som har behov av samordnade insatser ska ha en SIP*
- ***Mål V3.2*** *Brukarföreträdare ska erbjudas delaktighet i utvecklingsarbete*

4 Utsatta grupper

- ***Mål V4.1*** *Ingen ska diskrimineras eller uppleva negativt bemötande i kontakterna med kommunerna eller regionen*
- ***Mål V4.2*** *Personer med missbruk, psykisk ohälsa och/eller komplex problematik ska få integrerade insatser*

5 Ledning, styrning & organisation

- ***Mål V5.1*** *Invånare ska få tillgång till evidensbaserade metoder inom vård, stöd och behandling*

Kunskapsstyrning

Uppföljning av aktiviteterna- indikatorer

Fokusområden och mål för vuxna

Mål 2.1: Äldre personer med psykisk ohälsa ska få rätt vård och stöd

Bakgrund

Åldrandet i sig innebär en ökad risk för både fysiska och psykiska sjukdomar. Depression och ångest är vanligt hos äldre personer och cirka en femtedel av den äldre befolkningen lider av psykisk ohälsa, vilket gör att vi kan tala om det som ett folkhälsoproblem. Psykisk ohälsa är dock inte en del av det naturliga åldrandet och äldre är i behov av evidensbaserade insatser precis som alla andra åldersgrupper. Social gemenskap, fysisk aktivitet och bra matvanor kan förebygga ohälsa. Psykisk ohälsa bland äldre behöver uppmärksammas för att fler ska få rätt vård, stöd och behandling.

Indikator V2.1.1: Aktuella rutiner för samordning inom äldreomsorgen	
Indikator	Aktuell rutin för samordning finns mellan a) äldreomsorg och LSS b) äldreomsorg och socialpsykiatri c) äldreomsorg och missbruk- och beroendevård
Område	Tillgängliga tidiga insatser
Förklaring	Anger om det finns en aktuell och tillämpbar rutin för samordning mellan äldreomsorg och LSS, äldreomsorg och socialpsykiatri, samt äldreomsorg och

1. Förbyggande och främjande arbete

n om suicid i Västra Götaland

) personer i Västra Götaland sitt eget liv.
lat suicid går det tio allvarliga försök och
ljer sig psykisk ohälsa som kan förebyggas
ver verksamhetsgränser. Det kan handla om
mma varningssignaler, identifiera, ge stöd
grupper i särskilt utsatta situationer och att
gen i Västra Götaland ska behöva se suicid

Indikatorer

- Antal suicid i befolkningen.
- Antal suicidförsök i befolkningen.
- Handlingsplan för suicidprevention.

Länsgemensam aktivitet

- Länsgemensam handlingsplan för suicidprevention ska tas fram i enlighet med Folkhälsomyndighetens uppdrag.
  ✓ Framtagen 2020: Det goda livet i Västra Götaland – Handlingsplan för suicidprevention 2020-2025.

Exempel på förflyttning till Nära vård:

Kunskapsstyrning och tillgänglighet

- Etablering av noder inom vårdvalen för koncentration och ökat utbud av insatser inom ramen för stegvis vård för vuxna personer med psykisk ohälsa – Frågan är aktualiserad inom Vårdval och fördjupad uppföljning och måste beredas inom ramen för vårdvalen och krav- och kvalitetsboken
- Vårdprocesser –RPO Psykisk hälsa i samverkan med Primärvårdsrådet tar fram regionalt sammanhållet och personcentrerat vårdförlopp i linje med nationella arbetet (t.ex Depression)
- Vårdförlopp för sköra äldre är under framtagande via RPO Äldres hälsa
- Ångest & Depression, Suicidprevention, Riskbruk och beroende, är exempel på pågående arbete inom regionala processteam. Dessa har relevans för äldre

Exempel

I Krav och kvalitetsboken för vårdcentral 2022, förstärks läkarmedverkan vid kommunal hälso- och sjukvård, tex: medicinskt rådgivningsansvar, patientansvar, Behandlingsansvar på korttidsboende, läkarmedverkan på kommunal boendeenhet, mobil hemsjukvårdsläkare.

Medicinskt rådgivningsansvar på kommunal enhet

- Ansvara för råd och stöd till personal i övergripande hälso- och sjukvårdsfrågor
- Medverka i att ta fram gemensamma riktlinjer och rutiner samt vara behjälplig i uppföljning av avvikelser
- Bistå ledningen för den kommunala verksamheten i planering av verksamheten
- Ta emot kasserade läkemedel från kommunalt akutläkemedelsförråd
- Innehåller inget patientansvar

Läkarmedverkan på kommunal boendeenhet

- När en person flyttar in erbjuds den, med respekt för det fria vårdvalet, att lista sig på den vårdcentral som har ansvaret
- Innebär ansvar för upprättade rutiner för planerade regelbundna besök och oplanerade vid behov
- Fördelas via överenskommelse i närområdesplan eller enligt närhetsprincip

Uppföljning

- Kommun och region kommer att starta upp en Länsgemensam uppföljning och analys grupp.
- Indikatorer med bäring på proaktiv och personcentrerad vård följs upp i löpande uppföljning av enheten för vårdval och fördjupad uppföljning.
- Socialstyrelsens: uppföljning nära vård för yttrande
- Myndigheten för vårdanalys: Nära vård i sikte?